

Meertalige lesactiviteit klokkijken

“Voor ons als leerkrachten is deze les inzichtgevend in de verwarring die leerlingen kunnen hebben met klokkijken.”
- leerkracht nieuwkomersonderwijs, groep 7/8

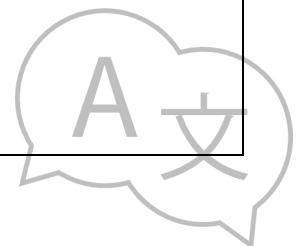
Meertalige lesactiviteit klokkijken - voorlopige versie

Met je leerlingen onderzoek je hoe de tijden worden benoemd in het land van herkomst. Je zoekt samen naar verschillen en overeenkomsten. Uiteindelijk krijgen jij en je leerlingen inzicht in de uitdagingen van het leren klokkijken in het Nederlands. Dit helpt jou en je leerlingen in vervollessen.

Deze lesactiviteit is geschreven binnen het onderzoeksproject Multi-STEM aan Universiteit Utrecht. Deze is nog in ontwikkeling en we blijven het verbeteren. Wij ontvangen graag je feedback. Neem contact op met Lianne Stolte: l.e.stolte@uu.nl

Beschrijving	
Beginsituatie	Je constateert dat jouw leerlingen veel moeite hebben met klokkijken in het Nederlands, of onderdelen daarvan. Je weet niet hoe goed ze kunnen klokkijken in hun thuistaal. <i>Voorafgaand aan deze les raden we je aan het cijferschrift in de verschillende thuistalen te inventariseren met je leerlingen: hoe schrijven en zeggen zij de cijfers één tot en met twaalf in hun thuistaal? (Lesactiviteit Meertaligheid 8 van SLO https://www.slo.nl/@10529/lesactiviteiten/)</i>
Doelgroep	Nieuwkomersleerlingen die les krijgen in taalklassen, eerste opvangklassen en op AZC-scholen.
Groep/leeftijd	Alle leeftijden
Duur activiteit	30 - 45 minuten

Doel(en)	
Voor de leerling	<ul style="list-style-type: none">• De leerling verkent / onderzoekt de verschillen en overeenkomsten in de manier waarop tijden worden benoemd in verschillende talen, zowel qua specifieke woorden, als qua zinsconstructies.• De leerling zet de kennis van de thuistaal in bij het klokkijken in het Nederlands.

Voor de leerkracht

- Je krijgt inzicht in de voorkennis van de leerlingen wat betreft klokkijken.
- Je krijgt inzicht in de verschillen tussen de talen in het benoemen van de tijd, zowel qua woorden als qua zinsconstructies.

Vooraf

- Gebruik van woordenboeken en vertaalmachines is toegestaan.
- Leerlingen spreken vaak één andere taal, maar soms wel twee of meer.

Materialen

- Afbeeldingen van verschillende klokken en horloges, met daarop de cijfers in verschillende schriften zoals Arabisch-Indisch, Chinees, Tamil, Hebreeuws, Romeins, etc. (zie Bijlage 2)
- Afbeeldingen van verschillende plekken waar een klok zou kunnen hangen of staan: ruimtes in huis, en openbare ruimtes (bus, trein, vliegveld, kerk,...)
- Schrijfmateriaal voor elke leerling (papier of schrift).
- Werkblad meertalig klokkijken. (zie bijlage Y)

Vorbereiding

- Zet alle afbeeldingen klaar op het bord.
- Leg de werkbladen klaar.

Lesopbouw

Introductie

- Laat verschillende klokken zien op het bord. Geef leerlingen de ruimte om te vertellen aan de hand van de volgende vragen:
 - Welke klok(ken) herkennen de leerlingen?
 - Waar kennen ze deze van?
 - Waar wordt de klok voor gebruikt?
- Laat de verschillende ruimtes zien op het bord. Vraag of leerlingen een klok in huis hebben, waar die hangt, en op welke momenten ze naar de klok kijken.
- Onderzoek samen welke kennis al aanwezig is:
 - Kunnen ze tijden benoemen in hun thuistaal? En in het Nederlands?
 - Van wie hebben ze klokkijken geleerd in hun thuistaal? Van wie hebben ze in het Nederlands leren klokkijken?
 - Hoe laat staan ze 's ochtends op? Hoe laat begint school? En het avondeten? Hoe laat gaan ze naar bed?
 - Kunnen ze aangeven hoe de wijzers staan op bepaalde momenten van de dag?
 - Vinden ze klokkijken makkelijker in hun thuistaal, of in het Nederlands?
 - Wat vinden ze het makkelijkst/moeilijkst in het Nederlands?

Kern van de les

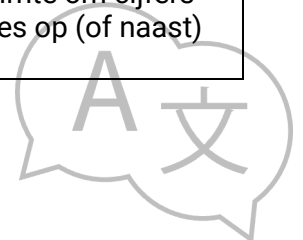
- Zoek uit waar de verschillen zitten in het klokkijken t.o.v. het Nederlands.
 - Vraag naar hele uren, halve uren en kwartieren: hoe zeg je dat in je thuistaal? Of concreter: laat een tijd zien en vraag dan “als papa/mama nu vraagt hoe laat het is, wat zeg je dan?”
 - Vraag: “Wat is de vertaling daarvan naar het Nederlands, wat betekent het?” Schrijf deze Nederlandse vertalingen op het bord.
- Verwerking: leerlingen maken hun eigen geheugensteuntje op het werkblad (zie Bijlage 1). Hierop tekenen ze de klok, schrijven ze de tijd in hun thuistaal, en daarna in het Nederlands. Let op: gebruik hele zinnen zoals “Het is ... uur”, “Het is half ...”, “Het is tien voor half ...”, etc. Het geheugensteuntje mogen ze in hun laatje of op hun tafel bewaren. Je kunt ze ook ophangen aan de muur.

Afsluiting

- Voor jou is het handig om te weten waar leerlingen nu staan, zodat je daarop kan aansluiten. Reflecteer samen met de leerlingen:
 - Wat wist je al in je thuistaal?
 - Wat heb je voor nieuws geleerd over klokkijken? Dit mag ook gaan over andere talen..

Differentiatie, variatie en vervolg

- In plaats van individuele geheugensteuntjes, kun je ook samen posters maken waarop de thuishalen naast het Nederlands zichtbaar zijn, en die ophangen in de klas.
- Leerlingen die al wat verder zijn kunnen de tijden “tien voor half” en “tien over half” uitgebreider bespreken.
- Geef leerlingen de mogelijkheid om eerst in thuishalengroepjes te overleggen en daarna klassikaal in het Nederlands te vertellen.
- Opdracht om met ouders thuis te doen: laat leerlingen foto’s van klokken thuis en/of op straat maken. Deze sturen ze naar jou, zodat jij ze klassikaal kunt bespreken.
- Tijdbeleving en tijdsbesef: probeer erachter te komen of de leerlingen weten hoe 1 minuut voelt: allemaal de ogen dicht, en hand omhoog wanneer je denkt dat 1 minuut voorbij is.
- Besteed expliciet aandacht aan de digitale klok.
- Vraag leerlingen een klok van huis mee te nemen en bespreek de verschillen en overeenkomsten tussen al deze klokken: hoeveel wijzers hebben ze? Staan alle cijfers erop, of een aantal? Zijn er minutenstreepjes?
- Bespreek: wat zou er gebeuren als je 1 wijzer zou weghalen? Kan je dan nog steeds weten hoe laat het is?
- Knutsel samen een klok om de nieuwe kennis te verwerken. Geef hier ruimte om cijfers op de klok in thuishalen op te schrijven. Het helpt ook om zinsconstructies op (of naast) de klok uit te schrijven, in alle talen die de leerling beheerst.

Feedback

Welke onderdelen maken deze les geschikt voor nieuwkomers? ("2 pluspunten")

1. _____

2. _____

Welke onderdelen zou je aanpassen? ("2 minpunten")

1. _____

2. _____

Bijlagen

1. Werkblad lege klokken
2. Klokken met cijfers in andere schriften
3. Ruimtes in huis

